Svenska Canada Tidningen

Printed and published every Wednesday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its office and place of business, 525 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Telephone: Garry 3174.

P. M. DAHL, Manager — NILS F:SON BROWN, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS.

Hela år, i förskott	$1.50
Halfa år, i förskott	1.00
Hela år till Förenta Staterna	1.75
Helt år till Sverige	2.50
Halfa år till Sverige	1.50

Prenumerationsmedel kunna sändas skriftligt registrerad bref som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa sednare, som ej behöfva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar att adress ändrad, ombedes att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmedel kvittersas endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 2 gånger $1.50
Dödsannonser med svart ram och kors $1.50

Förlofningsannonser, önskas, etc., 50c per gång å utrymme icke öfverstigande 1 cm. enkel spalt. Betalning för småannonser böraltid insändas i förskott.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Torsdagen den 28 Augusti 1919.

TACK OCH FARVÄL!

DET ÄR med ett visst vemod som undertecknad lägger handen vid detta nummer av Svenska Canada-Tidningen — det sista, som jag har nöjet redigera. När man i sex och ett halvt år — vad tiden ändock rider fort! — varit fästad vid ett tidningsföretag som dess redaktör och haft förmånen att vecka efter vecka tala till en stor publik, blir man naturligen bunden vid båda med inre band, som det kännes svårt att nödgas slita.

Det har emellertid till sist kommit till denna nödvändighet för undertecknad. Här är icke platsen att orda om alla de motiv, som tvingat mig att taga detta steg. Ett — och väl det viktigaste — skall jag dock bedja att här få beröra.

Under de senaste åren har jag kommit till den fasta övertygelsen, att den s. k. liberalismen och det liberala partiet äro en förbannelse för Canadas producerande massor. Till denna uppfattning har jag kommit genom noggranna studier och iakttagelser samt genom icke så få blickar bakom partipolitikens kulisser. Liberalismen över allt i världen har gjort bankrutt — den har fört folken in i ett förhatligt ekonomiskt slaveri, den har skapat Versaillesfreden, för att endast nämna några av dess bedrifter. Här i Canada rustar sig nu liberalismen att med granna ord och klingande fraser föra de producerande massorna — landets farmare och arbetare — bakom ljuset. Det liberala partiet och dess yrkespolitici söka f. n. med alla till buds stående medel — både hederliga och ohederliga — omintetgöra den spirande viljan till självständig politisk aktion, som i dessa dagar tager sig så spontana uttryck bland Canadas farmare och arbetare — en aktion, som är folkets sista hopp, sista frälsare ur den kapitalistiska anarkien. Hur avskyvärda än konservatismen och det konservativa partiet äro — enligt min uppfattning är liberalismen farligare, i det den laborerar under demokratiens och frihetens täckmantel och därigenom blir istånd att bedraga många godtrogna frihetsvänner.

Med en sådan politisk uppfattning, som för var dag som går, växer sig starkare, är det naturligen omöjligt att kvarstå som redaktör för en partiliberal tidning som Svenska Canada-Tidningen, om man vill vara ärlig mot sig själv. Min ställning vid denna tidning måste av denna anledning i längden bli ohållbar, och jag ansåg det vara bäst och ärligast både mot Svenska Canada-Tidningens ägare och mig själv att i tid slita banden.

Jag vet, att många fel och brister vidlådit mig som redaktör. Jag har haft stora svagheter och väl begått ett och annat missgrepp. Bakom mina strävanden som tidningsman har emellertid alltid stått en ärlig övertygelse och en ärlig vilja att tjäna mina landsmän i Canada, att tjäna det arbetande folket. Hur pass jag lyckats i dessa mina strävanden, tillkommer naturligen ej mig att döma.

Under min redaktörstid har jag genom min frispråkighet skaffat mig flere ovänner, men när jag granskar deras led, finner jag dem alla utan undantag tillhöra den reaktionära falangen, vilken jag avskyr, och vilken jag svurit att bekämpa. Många vänner har jag under dessa sex och ett halvt år lyckats förvärva — goda, ädla och frisinnade människor. De ha visat mig större godhet än jag förtjänat. De ha stått bakom mig i stridens hetta. Jag har känt deras sympati omsluta mig. Och detta har hållit mig uppe i den hårda kampen mot reaktionen. Jag känner det som en dyrbar förmån att härmed få rikta ett ödmjukt och hjärtligt tack till alla dessa tusentals vänner, som så troget stått vid min sida. Och på samma gång som jag tackar mina vänner, ber jag att få försäkra mina fiender, att jag tänker på dem utan bitterhet i hjärtat.

När man skriver i en tidning, predikar man inför en publik, vilkens ansikten man icke ser, och vars största majoritet man icke personligen känner eller någonsin kommer att känna. Det ligger något fascinerande i ett dylikt predikokall — det är fullt av äventyr och möjligheter. Det är ett kall, som man har svårt att slita sig lös från, då man en gång smakat dess ljuvlighet och bitterhet. Det är därför som jag icke kunnat helt slita mig från det kallet, utan i en snar framtid inträder på ett annat tidningsfält, där jag hoppas få träffa många av mina gamla vänner.

Mig tillkommer nu att endast säga till alla denna tidnings läsare: tack och farväl!

Nils F:son Brown.

Winnipeg i augusti 1919

DEN SVENSKA socialdemokratiens ledare har i en intervju upplyst att Frankrikes övergång från krigsfot till fredsfot sker under stark "friktion" i samhällsmaskineriet. Omdömet gäller icke endast den franska republiken: det karaktäriserar det internationella läget och den inre situationen i alla länder, både de som deltagit i kriget och de som stått utanför. De sociala och moraliska krafter som i nära ett lustrum burit krigets tvångströja, ha råkat i uppror då trycket avlägsnats och vägra att erkänna den hierarki som bestämde samhällsordningen under tiden före världskrigets utbrott.

Då kejsar Wilhelm för fem år sedan tillstöllde Ryssland den tyska generalstabens ultimatum och därmed öppnade världskriget, räknade man med en kamp på några månader och hoppades att den närmaste julhögtiden skulle sammanfalla med firandet av Tysklands seger. Det, som man antog, degenererade och sönderpolitiserade Frankrike skulle krossas i ett enda fruktansvärt klubbslag och därpå skulle man med ryggen fri göra upp räkningen med Ryssland. Men segerloppet hejdades redan genom det första Marneslaget och månaderna blevo till år innan världen åter fick fred. Då vapnen äntligen nedlades voro folken inte längre desamma. Så många och långa års världselände hade icke kunnat genomlevas utan att den hittillsvarande samhällsordningen måste framstå som mycket betänkligt kompromettterad. Här fordrades i främsta rummet en fred, som skilde sig från alla tidigare uppgörelser efter krigiska förvecklingar, en fred som gjorde ett upprepande av de senaste årens händelser omöjligt. Det är en mycket lätt sak att från denna utgångspunkt påvisa Versaillesfredens brister och peka på de moment, som kunna innebära frö till nya konflikter. De äro resultatet av en kompromiss mellan idéen och verkligheten, mellan folkförsoningstanken och bristfälligheten i det människomaterial, varmed det nya internationella livet skulle dansa. På intet annat ställe av världskomplexen har "friktionen" varit svårare än där det gällde att lösa ut nationernas förbund ur krigserfarenheternas stämningar av hat och misstro. Det vittnar om dålig psykologi om man begär att den nya statyen skulle gjutas färdig i första stöpet. Tysklands uppträdande under kriget, ytterligare belyst genom de senaste avslöjandena i nationalförsamlingen, var redan i och för sig sådant att det måste mana den förra fienden till en viss försiktighet i umgänget åtminstone för den närmaste framtiden. I vad mån revolutionen betecknar ett verkligt omslag i tyskarnas politiska och sociala åskådning är det mycket svårt att bilda sig en föreställning om — vederhäftiga bedömare bland deras egna landsmän försäkra att den tyska folksjälen måste underkastas en mycket grundligare nedsmältningsprocess än hittills innan den kan ingå som ett bärande element i den mellanfolkliga förbundsbyggnaden. När detta kommer att ske är ännu ovisst, men på några håll antager man att det skulle äga rum redan i oktober. Om detta bekräftas får Tyskland möjlighet att genom framläggande av sina skäl för de övriga förbundsmedlemmarna påyrka en revision av fredstraktaten i de stycken där en sådan han anses önskvärd. Tyska regeringen har i sin programförklaring inför nationalförsamlingen uttalat sig i denna riktning.

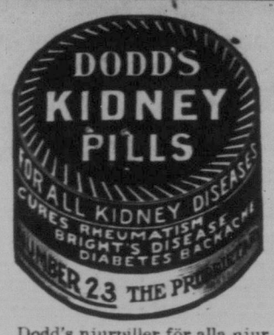

Dodd's njurpiller för alla njursjukdomar. Botar reumatism, sockersjuka, diabetes och ryggverk. De säljas för 50c. pr ask, eller sex askar för $2 50, hos alla handlare eller vilja vi sända dem vid mottagandet av betalningen. Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto, Ont.

Vid en sådan laglig, "parlamentarisk" aktion för utjämning av internationella intressemotsatser skall det visa sig om den i samband med Versaillesfreden beslutade förbundsförfattningen motsvarar sina upphovsmäns förväntningar.

DE INTERNATIONELLA bankirernas huvudsakliga problem är i korthet detta: vem skall betala kriget? Så som förhållandena äro i England, Frankrike och Italien kunna dessa länders regeringar ej honorera sina krigsobligationer. Krigsskuldens storlek är otrolig, ofattlig. **Nationalförmögenheten har plockats från folket i händerna på ett fåtal och framtiden måste betala räkningen,** måste honorera de obligationer, dessa få gömma i sina kassaskåp, undertecknade av krigsregeringar. Den frågan framställide sig naturligtvis omedelbart: kunna folken förmås att slava under generationer för att se ett fåtal individer få valuta för de obligationer, de gömma på? Det fanns tydliga tecken på motsatsen.

De internationella bankirerna insågo likaledes också snart, att Tyskland ej kunde förmås att betala för kriget. Tyskland som industriell och handelsmakt var brutet och för att göra eftergifter åt segerkänslorna hos de stora massorna i de allierade länder, måste Tyskland brytas än ytterligare, till en punkt, som t. o. m. överskred de internationella finansiärernas innersta önskan. Tyskland kunde inte betala och svälta på samma gång.

Vem skulle betala kriget? Det fanns endast en logisk slutledning. Svaret på frågan är detta: Ryssland skall betala kriget. Tanken innebär ingenting i och för sig själv nytt. De allierades regeringar, den amerikanska inbegripen, ha (möjligen omedvetet) under de sista två åren arbetat i denna riktning och den allmänna opinionen har preparerats för kuppen.

Planen är denna: Koltsjaks regering i Sibirien kommer att erkännas i den fasta förvissning, att den i tidernas fullbordan kommer att falla. Koltsjaks fall sin ordning kommer med "all önskvärd tydlighet" visa den allmänna opinionen i Amerika, Frankrike och England, hur hopplöst den politiska förvirringen i Ryssland är och nödvändigheten av ett drastiskt uppträdande. Nationernas förbund kommer att gripa in och Ryssland kommer att utdelas till fullmäktige: Sibirien under Japan, Ukraina under Frankrike, östersjöprovinserna under England. Amerika kommer att nöja sig med finansierandet av de övriga tre stormaktsintressena i Ryssland och tilldelas särskilda privilegier, när det gäller att bygga upp handel och industri i Ryssland.

Föreligga några som helst fakta, som kunna bekräfta en så fantastisk plan? Vi kunna uppvisa en hel del fakta, som peka i denna riktning. Vi ha först och främst erkännandet av Koltsjaks regering, den vidlyftiga och oerhört kostbara presspropagandan till hans favör och fredskonferensens i Paris ständiga vägran att se den ryska situationen rätt i ögonen. Vi ha vidare den försäkran, som avtvungits Koltsjak, att han skall ingå i nationernas förbund, vilket med andra ord vill säga, att han å ryska folkets vägnar ikläder sig det saliga tsardömets obligationer. Den politik, som följts i Polen, Tjeckoslovakien och Rumänien pekar i samma riktning. Englands bestämde av dessi för att hjälpa estländarna mot bolsjevikerna, påyrkandet av en amerikansk överhöghet i Turkiet och Armenien, likaså det franska förpaktandet av Donez-kolbassängerna i Ukraina o. s. v.

Skola de internationella bankirerna lyckas? Det kan ej vara något tvivel om att de lyckats i Paris.

Det kan ej vara något tvivel om att de skola försöka i Ryssland. De allierade varken kunna eller anse det vara sin skyldighet som segrare att betala kriget. Tyskland kan ej göra det, och den allmänna opinionen har mycket litet sympati i nuvarande stund för det bolsjevistiska Ryssland. Vilka operationer som än företoges i syfte att "rädda världen undan Lenin och Trotzky", skulle mottagas med relativt jämnmod av den allmänna meningen i världen, förutsatt att de ej kostade alltför mycket människoblod. Och dessutom kan man alltid trösta sig med, att om tyskarna vunnit kriget, Ryssland i alla händelser skulle ha exploaterats.

HUGGET OCH STICKET

OTVIVELAKTIGT skola vissa personer glädja sig, då denna spalt nu försvinner ur Svenska Canada-Tidningen.

*

Vi bedja emellertid att få rikta ett hjärtligt tack till alla, som haft tålamod att läsa denna spalt. Vi tacka dem, vare sig dess läsande berett dem glädje eller sorg.

*

Ingen, som är emot farmarenas politiska aktion, kan vara farmarenas verklige vän. Det är visst och sant.

*

Följande kvicka notis är hämtad ur Canada Posten, pastor Adolph Liljegren redaktor:

"Hårt straff.

Ryktet förmäler, att en gammal pimplare efter spritförbudets ikraftträdande tog sig så mycket till bästa vid ett nattligt dryckesgille, att han inte orkade ta del i det nästa."

*

Ärkebiskop Söderblom, som för tillfället vistas i Blekinge, gjorde häromdagen i sällskap med en släkting en tur ute på det blekingska landet och tittade helt apropå in hos en bonde. De båda herrarna blevo bjudna på kaffe, och ärkebiskopen spelade piano utan att värden anade vilken hög prelat han hade under sitt tak. Småningom talade ärkebiskopen om vem han var och bad att få skriva sitt namn i familjebibeln. Det skulle han få, och det blev ett letande efter familjebibeln, som emellertid inte gick att hitta. Värden fick bekänna att det var sällan man använde den boken i huset och ärkebiskopen fick nöja sig med att efterlämna sitt namn som minne i dotterns konfirmationsbibel.

*

Två kusiner, förutvarande trafikministern Yeh Kung-Cho och nuvarande generaldirektören för järnvägarna, doktor Chin-Chun Wang, äro för närvarande på besök i Danmark, där de studera industri och trafikväsen. För en intervjuare i Politiken uppge de att bolsjevismen möjligen kan få insteg i Japan, men aldrig i Kna. I detta land finnas nämligen icke de djupa klassmotsatser, som utgöra förutsättningen för rörelsens frammarsch i Europa. För övrigt uttalade de båda herrarna sin avsky över det té som serveras i Danmark. Landets vägar voro bättre, och de hade ingenting emot att få dem importerade till Kina.

*

I Varbergsposten tar en insändare till orda mot Daniel Fallström med anledning av franskfientliga uttalanden han skulle ha gjort vid en uppläsning i därvarande folkskolas stora sal. Det heter bl. a.:

Den protest som vi vilja framföra gäller den utflykt skalden gjorde till det politiska området, då han beklagade att det fordom ridderliga franska folket under det nu avslutade världskriget svikit sina traditioner. Han urskuldade dock samma folk med den förklaringen att ett annat folk stod bakom som ett slags drivande kraft. Att det gick som det gick berodde enligt tal. förmenande på att detta senare folk aldrig handlat ridderligt. Detta var kontentan av vad jag hörde.

Det skulle onekligen ha sitt intresse att få närmare detaljer.

*

Hela världen vet var exkejsar Wilhelm, exkronprinsen och exkejsar Karl uppehålla sig, men vart ha de otaliga tyska furstarna tagit vägen? Därom har ingenting försports förrän på sistone, då ett och annat börjat sippra ut om dessa redan glömda storheter.

Kung Ludvig av Bajern, som i vintras miste sin gemål, lär bo på ett slott inom sitt forna lands gränser, men vart den nyförlovade kronprins Ruprecht styrt kosan vet ingen. Kung Fredrik August av Sachsen lär ha slungat sin krona med en grimas och ingen saknade honom när han försvann till ett av sina gods. På grund av sin katolicism var han föga populär, och hans utsvävningar och tragikomiska äktenskapsroman bidrogo icke att öka folkets sympatier. Så mycket mera omtyckt var den teater- och konstintresserade konung Wilhelm II av Würtemberg och hans drottning, som utan tanke på etiketten brukade besöka repetitionerna på hovteatrarna, vilka de för övrigt även ekonomiskt understödde. De uppges för närvarande ha tagit sin tillflykt till Friedrichshafen vid Bodensjön.

Storhärtig Wilhelm Ernst av Sachsen-Weimar fördriver tiden med jakt på sitt gods i Schlesien och har troligen dragit en lättnadens suck över att slippa ifrån Goethe-Gesellschaft, vars protektor han varit till namnet men föga till gagnet. Eljest är det icke mycket att säga om de detroniserade tyska furstarna. Härtigen av Reuss har även efter revolutionen låtit hovteatern i Gera, som han hållit med dubbel personal och två kapell, bestå i oförändrad gestalt. Härtigen av Meiningen har förlorat tre nära släktingar i kriget — själv har han dragit sig tillbaka till någon stilla vrå — och det lilla härtigdömet, som en gång spelade en stor roll inom Tysklands teatervärld, har sjunkit tillbaka i stelnad obemärkthet, en god illustration till alltings förgänglighet här i världen.

*

Om man frågar en skolpojke vilken som helst i Sverige, vem det var som uppfann det slags krigsfartyg som blivit kallade monitorer, skall han utan tvekan svara att det var John Ericsson. Och är han något längre upp i klasserna skall han kanske tillägga att vår frejdade landsman tack vare denna uppfinning verksamt bidrog till nordstaternas seger i det amerikanska inbördeskriget. Läraren som frågar skall också vid detta svar nicka bekräftande och säga: det är rätt, sitt ned!

Såvida inte samma lärare råkat få tag i en av de senast hitkomna amerikanska tidningarna, som frankt förnekar John Ericsson rätten till denna ära och påstår att Monitor uppfunnits och konstruerats av en amerikan, medan John Ericsson endast haft den mindre anspråksfulla uppgiften att bygga fartyget efter hans ritningar och anvisningar. Det är en amerikansk läkare och affärsman, doktor Julius Garst, som kommit med detta avslöjande.

Det var inte John Ericsson, säger han, som uppfann Monitor och han LUNDBERG—August—20 har heller aldrig påstått att han gjort det. Den verklige uppfinnaren var doktor Theodore Rugles Timby, som också erhöll arvode av det bolag som finansierade byggandet av båten, vilket arbete leddes av Ericsson som förste ingenior.

Garst säger sig för 18 år sedan ha träffat Timby, som därvid lämnade honom dessa uppgifter. För bekräftelse på dem hänvisade han till Chambers Encyclopedia, där Garst sedan fann att hans påstående var riktigt. Sedermera skulle Timby ha tagit ut patent på sin uppfinning och tjänat en vacker förmögenhet på den.

Ja, så påstår doktor Garst. I väntan på närmare upplysningar torde man rekommendera svenska skolpojkar att tillsvidare vidhålla sin mening om John Ericssons insats i det amerikanska inbördeskriget.

*

I en artikel i Dagens Nyheter i Stockholm läses följande passus:

Efter återresan till Narva, som företogs omedelbart efter dagen vid fronten, kom greve Mörner utan svårighet tillbaka till Reval och därefter med passagerareångare till Hälsingfors; det är daglig förbindelse mellan de bägge städerna. Färden hem ställdes sedan över Åbo. Resan genom det torrlagda Finland erbjöd vissa karaktäristiska episoder; så serverades t. ex. i Åbo vad slags spirituosa som helst, blott att det ej fick stå i sådan flaska, som öppet angav ändamålet, och att man måste ta varje glas i botten. Men så var det i stället fantastiska priser. En "ätting" brännvin till smörgåsbordet, motsvarande två vanliga snapsar, betingade 65 mark, — mer än 30 mark för en sup. Och avnämnare finnas alltid. Tydligen ha dessa samma uppfattning som fått sitt uttryck i kölingens klassiska replik, att "brännvin aldrig kan bli så dyrt att det inte är vart sina pengar."

*

Då väridskriget utbrot var en dansk lantbrukare på Fyn nog lättsinnig att utslunga att kriget icke skulle komma att vara längre än tills han nästa gång behövde raka och klippa sig. Nu hörde han till den sortens människor som alltid vilja ha rätt, och därför förargade det honom inte så litet, när hans grannar efter den första krigsveckan började antyda, att hans skäggstubb blivit något lång. Mannen höll emellertid segt ut och bar sitt hårda öde med tålamod i de över fyra åren tills fred slutits av samtliga de stridande parterna. Fyra år av lidanden — ty han såg slutligen ut som en fullkomlig urskogsmänniska, varför han fick uppbära mycken smälek. Först häromdagen då underrättelsen om undertecknandet nådde hans landsända klippte denna moderna Harald Hårfager av sig sitt praktfulla skägg, skriver en dansk landsortstidning.

*

Ett bland de vackraste dragen i goodtemplarordens verksamhet är dess studiecirklar. Vi ha alltid framhållit dessa som en heder för goodtemplarna, och vi skola fortfarande göra det. Men studieverksamheten måste bli en ren fars, så länge "juntan", som enligt mr John E. Lidholm, missbrukar makten för att tyrannisera goodtemplarna, insisterar på att till studieledare ha personer, vilka själva icke skulle lida av studier av ganska elementär art.

*

Och Ture Nerman kväder:

"Häromdagen, mister Wilson, hörde
ni att häromdagen
han blev frikänd — han som mördat
franska folkets största son?
I er egen idealstat gamle Debs i bojor
slagen, dömd till tio år av lagen
för han djärvt för Fredens talan mot
en värld av mord och rån!
Sir, ni teg när han blev tagen
Tystnan' är er dom, ert hån."

N. F. B.

KVARBLIVNA STODER

För Svenska Canada-Tidningen

Jag hade en gång statyer
i hundradetal och fler,
som skymde min utsikts vyer,
men dem har jag brutit ner.
Blott minnande piedestaler
stå kvar i min tysta lund
och uti min själs annaler
och uti min lägels sprund.

Men Kain står kvar, och Judas,
och — sockeln för David kom
helt nyss att utav mig bjudas
till rikhärig Absalom.
Herodes och överprästen,
Pilatus, med slikar fler
stå kvar, och så göra rästen
av dem, som vi spottat ner.

Jag tror, ser du, du som läste
min sång (om en sång det är),
att länge nog horden fräste
vid åsynen av "de där" —
jag tror, de ha lytt bridongen,
som — järnryttarn tyglat med;
slikt betsel ger ursäkt mången,
som — Fårskalle jämt beler.

Juan La Bandera.

Glöm ej att förnya Eder
Prenumera
på
Svenska Canada-Tidningen!

The Royal Bank of Canada

Auktoriserat kapital ..... $25,000,000 Inbetalt kapital $16,100,000
Reservfond ..... $76,400,000 Totala tillgångar över $400,000,000

President ..... Sir Herbert S. Holt
Vice President and Managing Director ..... E. L. Pease
General Manager ..... C. E. Neill

Alla slags bankaffärer utföras. Räkningar öppnas för enskilda personer eller korporationer. Penningar försändas till främmande land enligt lägsta möjliga avgifter. Speciellt uppmärksammas sparbanksavdelningen, där man kan öppna räkningar med $1.00. Ränta beräknas två gånger om året.

WINNIPEG (West End) BRANCHES

Cor. William and Sherbrook ..... T. E. THORSTEINSON, Manager
Cor. Portage and Sherbrook ..... R. L. PATERSON, Manager
Cor. Sargent and Beverley ..... F. THORDARSON, Manager
Cor. Main and Logan ..... M. A. O'HARA, Manager

Bibeln och socialismen

Av N. J. L. Bergen

För SVENSKA CANADA-TIDNINGEN

I mina förra artiklar bevisades, att Bibeln och socialismens grundsatser stämma överens, då det gäller landfrågan och pänningfrågan samt frågan om vilka böra äga och kontrollera de sociala verktygen, fabriksmaskineriet. Innan vi gå vidare vill jag återgiva några yttranden ur kyrkofäderna röran de de ekonomiska frågorna, vilket visar oss, att den tidiga kristna kyrkan var ganska inträsserad i "jordiska ting". Vi finna ju också ganska tydliga antydningar redan i Nya Testamentet, i synnerhet i Apostlagarningarna, vilket bevisar, att de första kristna följde och praktiserade helt andra grundsatser i fråga om ekonomiska förhållanden, än vad de kristana göra i dag. Det talas och skrives och skrikes en hel del om "apostolisk" kristendom i våra dagar, och om nödvändigheten av att återvända dit. Det talas och yrkas också mycket på att man skall bli uppfylld av den Helige Ande m. m., såsom de blevo på pingstdagen och den närmast därpå följande tiden.

Låtom oss då se, huru de som blevo uppfyllda med den Helige Ande, ordnade sina ekonomiska angelägenheter. "Alla de, som trodde, höllo sig tillsammans och hade allting gemensamt. De sålde sina jordagods och vad eljest de ägde, och delade med sig därav åt alla, eftersom var och en behövde". Apg. 2: 44. De voro med andra ord kommunister. I hela hopen av dem som trodde var ett hjärta och en själ. Ingen enda kallade något av det han ägde för sitt, utan de hade allting gemensamt. — — — "Bland dem fanns ingen som led nöd Ty alla som ägde något jordstycke eller något hus sålde detta och buro fram betalningen för det sålda och lade den för apostlarnas fötter. Och man delade ut därav, så att var och en fick eftersom han behövde". Apg. 4: 32—33.

Att detta förhållande icke var blott tillfälligt, finna vi av kyrkofädernas vittnesbörd. Clement av Alexandria, som levde och verkade mellan åren 130 och 215, talar sålunda: "Vi veta, att Gud har givit oss rättigheten att tillverka och bruka saker och ting, vilka äro nödvändiga, och han har beslutat, att vi skola använda dem gemensamt. Det är alideles förvänt och förnedrande för en att leva i lyx och överflöd, medan andra äro hungriga."

Tertullianus, vilken levde och verkade samtidigt med Clement, uttalar sig sålunda: "Vi hava allting gemensamt, utom kvinnan. Jesus var vår broder. Han kom för att återställa till alla, vad grymma mördare och rövare fråntagit dem med svärd, våld och svek. De kristna hava ingen herre, och ingen bör vara slav eller bunden för att vinna sitt dagliga bröd. Jorden har ingen enskild rättighet att äga såsom sin egendom."

Cyprianus, som levde och verkade åren 200—258, säger: "Ingen skall uppfattas i vår gemenskap, som säger, att jorden skall säljas som (privat) egendom. Guds fotapall är ingen enskild människas egendom".

Basiliarus, som levde och verkade åren 329—379, talar så här: "Säg mig, du rike, vilka saker eller ting äro dina, varifrån har du bragt dina ägodelar in i livet? Du är lik en som upptager en plats på teatern, och för hundra andra att inträda och åtnjuta vad som är avsett att vara tillgängligt för alla. Ja, sådana äro de rika. Därför att de på ett eller annat sätt kommit i besittning av saker och ting, som borde utgöra allas gemensamma egendom, Därför använda de dessa ting som sitt eget: Den rike är en tjuv."

Ambrosius, som levde och verkade åren 340—397, yttrar sig sålunda: "Huru långt ämnen I, rike, utsträcka eder gränslösa girighet, glupskhet? Ämnen I bliva de enda, som bebo jorden? Varför utdriven I dem som skulle vara meddelaktiga av naturens gåvor? Och varför gören I anspråk därpå för eder själva? Jorden vart skapad för alla, rika eller fattiga, att vara allas gemensamma egendom. Varför gören I då anspråk på stora stycken därav såsom eder exklusiva egendom. Naturen gav alla ting åt alla för gemensamt bruk. Girighetsbegäret har skapat den privata äganderätten. Ägodelar eller egendom har inga rättigheter i och för sig. Jorden är Herrens, och vi äro hans avkomlingar. Hedningarna, de äga och besitta jord, men de smäda också Gud därmed."

Många andra vittnesbörd av samma art kunde anföras från kyrkofäderna. Men det anförda borde vara nog för att visa den tidiga kristenhetens hållning och ståndpunkt i denna viktiga fråga. Jag vill blott anföra ett vittnesbörd av något senare datum, nämligen historieskrivaren Ralleris utsago: "De första kristna (säger han) voro alla kommunister för över två hundra år. De brukade jorden, vattnet, timret, samt de ädla metallerna, såsom gemensam egendom. Der fanns ingen överhöga kyrkoämbetsmän bland dem. Lottkastning avgjorde alla frågor, varom opinionen var delad. Den församlade menigheten dömde och avgjorde alla skiljaktigheter, och om något beslut icke tillfredsställde menigheten eller kommunen, så underkastades den omprövning och nytt beslut fattades i saken enligt majoritetens beslut. Denna djärva demokrati var ett arv från judarna och något som hedningarna avskydde, emedan de drevo med att köpa och sälja jord och egendom. Och de gjorde sig vinst genom andras arbete, svett och möda".

Ralleris Ancient History.

Den privata äganderätten till jorden var icke erkänd bland de första kristna. Men de erkände bruksrätten till så mycket land som var och en behövde för att göra sig en god utkomst. Detta var en extension och ett bibehållande av Mose lags grundsatser med avseende på jordfrågan. Huru förhåller det sig med kristenheten i våra dagar, med hänsyn til denna fråga mäne? Kämpa icke de kristna ganska tappert för bibehållandet av den "bestående ordningen", vars huvudsakliga grundsten är: den "obegränsade privata äganderätten"! Om någon vågar sätta den i fråga, då skrika kyrkorna och kapitalisterna med sina många legodrängar: "Bolsjevister", "anarkister", "reds"! Skjut ner sådana! Kasta dem i fängelse. Sådana böra icke få gå lösa eller leva. Bort med dem. De vända världen upp orh ned. De häda Gud, religionen", m. m. Ja, så där skriker kyrkan och världen genom sin press och sina präster i allmänhet, med något enstaka undantag.

Det gives också dokumenter, rapporter från councils eller stora kyrkomöten från tidigare dagar, som bevisa, att man intog en gammaltestamentlig ståndpunkt med avseende på pänningfrågan bland de första kristna. Man höll fast vid principen att icke taga ränta på pängar. En sakkännare förklarar, att sådana som taga ränta på utlånade medel, hade ingen del eller

(Forts. å sid. 7)

KÖP edra gurkor och andra grönsaker från en gammal pålitlig firma. Bonded och licensed av Manitoba provinsregering.

GURKOR

Goda för dill pickling, 100 pund, per pund 2½c
" " " " 1000 pund, per pund 2c

POTATIS

Nya, per bushel $1.10
Kål, per pund 2c

Extra för säckar 15 c. Alla expressutgifter extra.
Var klok och beställ tidigt.
Kontanter måste följa alla beställningar

W. W. BURDETT, LIMITED

Elgin Avenue, Winnipeg.